

Moderní vyučovací metody

Кандидат педагогічних наук В.Д. Ігнатенко

Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Завданням закладів вищої освіти на сьогодні є не лише дати певну суму знань, а навчити робити самостійні висновки на базі цих знань, творчо мислити, що є надзвичайно важливим фактором успішності у професійно-методичній діяльності майбутніх педагогів. Таким чином, методична компетентність майбутнього викладача на сьогодні, слідом за Н.В. Майер, є результатом методичної підготовки, який націлений також на довготривалу готовність до професійно-методичного й особистісного саморозвитку та самовдосконалення протягом життя [1]. Отже, студент – майбутній викладач іноземних мов і культур постає активним учасником навчального процесу під час навчально-пізнавальної діяльності, який активно здобуває знання, а не «споживає» їх.

Саме тому важливо розвивати у студентів уміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися в швидко зростаючому потоці різної інформації, а також усвідомлювати власні потреби, інтереси і задовольняти їх завдяки вільному і свідомому вибору методів, форм та засобів навчання, які є ефективними для формування методичної компетентності майбутнього викладача іноземної мови.

У контексті тяжіння сучасної вищої освіти до самостійності та активності студентів народжується новий підхід до навчання – перевернуте навчання (flipped learning) та, зокрема, перевернуте заняття (лекція, практичне / лабораторне заняття) (flipped classroom), яке розглядаємо як інструмент формування методичної компетентності у студентів – майбутніх викладачів іноземних мов і культур.

Основним принципом цього підходу до навчання є фраза «аудиторна робота вдома і домашня робота в аудиторії» [2]. Зародився цей підхід у Інтернет мережі завдяки он-лайн спілкуванню викладачів між собою з метою покращити успіхи своїх студентів з ініціативи викладачів-математиків Джонатана Бергмана і

Аарона Семса (Woodland Park High School, Woodland Park, Colorado) у 2012 році (публікація *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*, (Bergmann & Sams) [3]. Вони почали створювати короткі відеопідкасти з матеріалами лекцій, які студенти мали переглядати вдома. Заняття ж присвячувались лабораторним роботам, а також відповідям на запитання студентів. Найцікавіше під час експериментального навчання полягало у тому, що найзначніші успіхи в навчанні продемонстрували найслабкіші студенти: найнижчі оцінки були на 10% вищими, ніж в умовах проведення традиційних занять.

Перевернуте навчання визначається як педагогічний підхід, згідно з яким пряма інструкція рухається від групового навчального середовища до індивідуального навчального середовища і, в результаті, потрапляє в динамічне інтерактивне навчальне середовище, де викладач направляє студентів, допомагає їм застосувати засвоєні знання і зануритися у реальну методичну проблему [2]. Тобто ідея перевернутого навчання полягає у тому, щоб отримати матеріал для вивчення до приходу в аудиторію з тією метою, щоб мати більше часу для його опрацювання в аудиторії і для рефлексії та саморефлексії [3].

Поняття перевернутого навчання базується на активному навчанні, побудованому на суб'єкт-суб'єктних стосунках викладачів та студентів, що передбачає залучення студентів у спільну навчальну діяльність, де викладач є лише консультантом, режисером та дає свободу вибору студентам, заохочуючи їх проявляти свою творчу ініціативу.

В основі такого навчання лежить особистісно-діяльнісний підхід, оскільки викладач намагається почути і перевірити знання кожного шляхом активної участі студентів у процесі навчання, у свою чергу, студенти можуть працювати в індивідуальному і зручному для них режимі у процесі підготовки до заняття вдома. Зокрема, особистісний компонент цього підходу передбачає розвиток особистості в цілому, створення умов для розвитку її якостей, орієнтацію на її індивідуальний досвід, можливості, потреби, інтереси. Провідним орієнтиром, основним змістом і головним критерієм успішного учіння визначають не лише знання, навички і вміння, функціональну підготовленість до виконання певних видів діяльності, а й формування низки особистісних якостей. Перевернуте навчання орієнтоване саме на потреби студента, на його допитливість, оскільки механізм цього підходу працює завдяки питанням, які ставлять на заняттях

студенти, на обізнаності викладача про успішність і рівень засвоєння знань студентами.

У свою чергу, діяльнісний компонент особистісно-діяльнісного підходу передбачає орієнтацію навчання на організацію інтенсивної навчально-пізнавальної діяльності студентів, яка постійно ускладнюється, оскільки лише через власну активну діяльність, зокрема учіння, студент здобуває нові знання. Студент більше не є пасивним слухачем, а навпаки приймає активну участь у навчальному процесі. Цілком логічним є те, що студенту складно залишатися осторонь жвавого обговорення або опрацювання в аудиторії того, про що він читав / слухав / дізнався вдома. Тому у подальшому він буде активно поглиблювати свої знання, занурюючись у тему заняття шляхом участі у дискусії, відповідях та постановці запитань.

Таким чином, перевернуте навчання уможливорює реалізацію складових особистісно-діяльнісного підходу в органічній єдності і, в цьому контексті, допомагає створювати позитивний мотиваційний клімат для активного навчального процесу, який сприятиме ефективному оволодінню методичною компетентністю майбутніми викладачами іноземних мов і культур.

Література:

1. Майєр Н. В. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика : Монографія / Н. В. Майєр. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. – 472 с.
2. Alvarez B. Flipping the Classroom: Homework in Class, Lessons at Home // Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review. – 2012. – № 77(8). – Р. 18-21.
3. Bergmann J., Sams A. Take Learning Deeper and Further and Make Connections // Flipped Learning: Gateway to Student Engagment. – L. Gansel Ed. – Washington D.C., 2014. – 29–39 p.